

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus reguleerib soojuste tootmist, jaotamist ja müügiga seonduvaid tegevusi kaugküttevõrgus (edaspidi *võrk*) ning võrguga liitumist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevused peavad olema koordineeritud ning vastama objektiivsuse, võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetele, et tagada kindel, usaldusväärne, efektiivne, põhjendatud hinnaga ning keskkonnanõuetele ja tarbijate vajadustele vastav soojusvarustus.

(2¹) Ettevõtja maksab järelevalvetasu konkurentsiseaduses sätestatud alustel ja korras.

(3) Käesolevas seaduses sätestatud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.

§ 2. Mõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

1) kaugküte on soojuste tootmine ja võrgu kaudu jaotamine tarbijate varustamiseks soojusega kaugküttesüsteemi kaudu;

2) kaugküttesüsteem on soojuste tootmise, jaotamise ja tarbimise tehniline süsteem, mille moodustavad soojuste tootmise, jaotamise ja tarbimise tehnilised vahendid ja nendega seotud ehitised;

3) võrk on torustike, seadmete, abiseadmete ja nendega seotud ehitiste kohtkindlalt ehitatud talituskogum või selle osa, mis on vajalik soojuste jaotamiseks, kusjuures võrguks ei loeta käesoleva seaduse tähenduses tarbijapaigaldisi;

4) tarbijapaigaldis on kinnistul, ehitises või ühtse majandusüksuse moodustavas funktsionaalselt seotud ehitiste kompleksis ja nende teenindamiseks vajalikul maal ehitatud omavahel ühendatud soojatorustike ja abiseadmete võrguga ühendatud või ühendatav talituskogum tarbija varustamiseks soojusega;

5) liitumispunkt on võrgu ja tarbijapaigaldise ühenduskoht;

6) võrgu teeninduspiir on piir, milleni võrguettevõtja lepingu alusel kaugküttesüsteemi haldab;

7) võrgupiirkond on maa-ala, kus asub ja kus arendatakse ühe võrguettevõtja omandis või valduses olevat võrku;

8) tegevuspiirkond on tegevusloaga kindlaks määratud ala, kus soojusettevõtja tegutseb;

9) tarbija on isik, kes ostab võrgu kaudu jaotatavat soojust;

10) võrguettevõtja on ettevõtja, kes kasutab võrku soojuste jaotamiseks;

11) liitumine on tarbijapaigaldise ühendamise võrguga;

12) kütusevabad taastuvad allikad on päikeseenergia ja sellest muundatud soojusenergia, tuuleenergia ja sellest muundatud soojusenergia, maasoojus ja sellest muundatud soojusenergia, hoones kasutatud ja sealt eralduv soojus ja sellest muundatud soojusenergia, kui soojuste tootmiseks on kasutatud taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiat, soojusenergiana maapinna all salvestunud energiat või ümbritseva keskkonna energiat;

13) ümbritseva keskkonna energia on looduslik soojusenergia ja keskkonda piiratud alal kogunenud energia, mis on salvestunud ümbritsevas looduslikus õhus ning pinna- või reovees;

14) heitsoojus on tööstus- või elektritootmiskäitises või teenindussektoris kõrvalsaadusena toodetud vältimatu soojusenergia.

2. peatükk KAUGKÜTTE KORRALDUS

§ 4. Soojusettevõtja

(1) Soojusettevõtja on ettevõtja, kes tegutseb vähemalt ühel tegevusalal, milleks on soojuse tootmine, jaotamine või müük, ning vastutab nende tegevustega seonduvate kaubanduslike, tehniliste või hooldusküsimuste lahendamise eest.

(2) Võrguettevõtjast soojusettevõtja on üldhuviteenuse osutaja majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse tähenduses.

(3) Soojusettevõtja avaldab oma veebilehel järgmise teabe:

1) kaugküttevõrgus kasutatud taastuvast energiaallikast toodetud soojuse, töhusa koostootmise režiimil toodetud soojuse või jääksoojuse osakaal lõpptarbimises kalendriaasta lõikes;

2) kaugkütte võrgupiirkonna tõhusus.

(4) Tõhus kaugkütte võrgupiirkond käesoleva seaduse tähenduses on võrgupiirkond, kus kasutatakse vähemalt 50 protsenti taastuvast allikast muundatud soojusenergiat, 50 protsenti heitsoojust, 75 protsenti koostootmisrežiimis toodetud soojusenergiat või 50 protsenti taastuvast allikast muundatud soojusenergia ja heitsoojuse ning koostootmisrežiimis toodetud soojusenergia kombinatsiooni.

§ 5. Kaugküttepiirkond

(1) Kaugküttepiirkond on üldplaneeringu alusel kindlaksmääratud maa-ala, millel asuvate tarbijajagaigaldiste varustamiseks soojusega kasutatakse kaugkütet, et tagada kindel, usaldusväärne, efektiivne, põhjendatud hinnaga ning keskkonnanõuetele ja tarbijate vajadustele vastav soojusvarustus.

(2) Õigus määrata kaugküttepiirkond oma haldusterritooriumi piires on kohaliku omavalitsuse volikogul. Kaugküttepiirkonna määramise otsus peab lähtuma käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud põhimõtetest.

(3) Isikud, kes kaugküttepiirkonna määramise ajal ei kasuta kaugkütet, ei ole kohustatud liituma võrguga.

(4) Kaugküttepiirkonnas tohib võrguga ühendatud tarbijajagaigaldist võrgust eraldada ja ehitatava või rekonstrueeritava ehitise soojusega varustamisel kasutada muud viisi, kui on kaugkütte kohaliku omavalitsuse volikogu määratud tingimustel ja korras.

(4¹) Kaugküttepiirkonnas võivad tarbijad lisaks kaugküttevõrgust saadavale soojusele osta ka kütusevabadest ja taastuvatest allikatest muundatud soojusenergiat selle tootjatelt.

(4²) Kaugküttepiirkonnas võib tarbija lõpetada kaugkütte tarbimise ning toota oma tarbeks soojust taastuvast energiaallikast, kui kaugkütte võrgupiirkond ei ole tõhus.

[\[RT I, 18.05.2022, 1 - jõust. 01.01.2026\]](#)

(5) Enne kaugküttepiirkonna määramist tiheasustusega uusehitisteks planeeritavale maa-alale tuleb analüüsida soojusvarustuse korraldamise võimalusi, lähtudes käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud põhimõtetest. Kaugküttepiirkonna määramisel tiheasustusega uusehitisteks planeeritaval maa-alal on võrguga liitumine kohustuslik kõigile kaugküttepiirkonnas asuvatele isikutele, kui kohaliku omavalitsuse volikogu ei näe ette teisiti.

(6) Kohaliku omavalitsuse volikogu kaugküttepiirkonna määramise otsuses sätestatakse muu hulgas:

1) kaugküttepiirkonna piirid;

2) võrguga liitumise ning võrgust eraldumise tingimused ja kord, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud;

3) kaugkütte üldised kvaliteedinõuded;

5) soojusettevõtja arenduskohustus;

6) tingimuste, nõuete ja korra kehtima hakkamise aeg.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatavad tingimused, nõuded ja kord tuleb enne nende kehtestamist kooskõlastada kaugküttepiirkonnas tegutsevate soojusettevõtjatega.

§ 6. Soojuse tootmine, jaotamine ja müük

(1) Soojuse tootmine käesoleva seaduse mõistes on tegevus, mille tulemusena saadakse tarbijapaigaldistes kasutatav soojusenergia.

(2) Soojuse jaotamine käesoleva seaduse mõistes on soojuse transportimine võrgu kaudu tarbijapaigaldiseni.

(3) Soojuse müük käesoleva seaduse mõistes on soojuse üleandmine tarbijale tasu eest või tasuta.

§ 7. Soojusettevõtja kohustused

(1) Soojusettevõtja peab tagama tarbijate ja teiste soojusettevõtjate soojusega varustamise vastavuses käesoleva seaduse, tegevusloa tingimuste ja sõlmitud lepinguga.

(2) Soojusettevõtja peab oma raamatupidamises pidama eraldi arvestust soojuse tootmise, jaotamise, müügi ja nende tegevustega mitteseotud tegevusalade kohta.

(3) Hädalukorra seaduse § 36 lõike 4 punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja on:

- 1) soojuse tootja, kelle tootmise prognoositav maht aastas on vähemalt 50 000 MWh, kes tegutseb võrgupiirkonnas, mille aastane müügimaht on vähemalt 50 000 MWh, ja kes osutab teenust vähemalt 10 000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksuses;
- 2) võrguettevõtjast soojusettevõtja, kes tegutseb võrgupiirkonnas, mille aastane müügimaht on vähemalt 50 000 MWh, ja kes osutab teenust vähemalt 10 000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksuses.

(3¹) Soojusettevõtja, kelle tootmise prognoositav maht aastas on vähemalt 500 000 MWh võrgupiirkonna kohta, on kohustatud soojuse tootmiseks tagama niisuguse koguse reservkütuse kasutamise võimaluse, mis kindlustab soojusvarustuse kolme ööpäeva jooksul.

(4) Reservkütuse koguse arvutamisel lähtutakse eelmise aasta maksimaalsest ööpäevasest tarbimisest.

§ 8. Soojuse müük ja hinnakujundus

(1) Tarbija ostab soojust võrguettevõtjalt, kelle võrguga tema valduses olev tarbijapaigaldis on ühendatud.

(2) Võrguettevõtja on kohustatud oma võrgupiirkonnas müüma kõigile võrguühendust omavatele tarbijatele soojust vastavalt võrgu tehnilistele võimalustele.

~~(3) Soojuse piirhind tuleb kujundada selliselt, et oleks tagatud:~~

~~1) vajalike tegevuskulude, sealhulgas soojuse tootmiseks, jaotamiseks ja müügiks tehtavate kulutuste katmine;~~

~~2) investeeringud tegevus- ja arenduskohustuse täitmiseks;~~

~~3) keskkonnanõuete täitmine;~~

~~4) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;~~

~~5) põhjendatud tulukus.~~

(4) Soojusettevõtja peab rakendama hinnaotsusega kooskõlastatud soojuse piirhinda hiljemalt 30 päeva jooksul soojuse piirhinna kooskõlastamisest ja avalikustama oma võrgupiirkonnas soojuse piirhinna vähemalt ~~üks kuu~~ 15 päeva enne selle kehtima hakkamist.

(4¹) Soojuse piirhinna langetamisel rakendab soojusettevõtja hinnaotsusega kehtestatud soojuse piirhinda hiljemalt 15 päeva jooksul soojuse piirhinna kooskõlastamisest ja avalikustama oma võrgupiirkonna soojuse piirhinna vähemalt 7 päeva enne selle kehtima hakkamist.

(5) Soojuse müümisel tarbijale võib soojusettevõtja rakendada kahekomponendilist soojuse piirhinda, mille kujunemise põhimõtted on kooskõlastatud Konkurentsiametiga.

§ 8¹. Soojuse piirhinna kujundamise alused

(1) Soojuse piirhind kujundatakse selliselt, et soojusettevõtjale on tagatud:

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) keskkonnanõuete täitmine;
- 3) investeeringud soojuse tootmiseks, jaotamiseks ja müügiks kasutatava olemasoleva taristu jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks;
- 4) põhjendatud tulukus soojusettevõtja investeeritud kapitalilt.

(2) Soojuse piirhinna arvutamisel võetakse aluseks viimase kolme kalendriaasta aritmeetiline keskmine müügikogus ning prognoositavad muutused tarbimises. Vajaduse korral tehakse müügikoguse leidmiseks analüüs.

(3) Konkurentsiamet lähtub soojuse piirhinna kooskõlastamisel eelkõige tegelikust kasutusest olevast tehnoloogiast, arvestades kasutatava tehnoloogia keskkonnasäästlikkust ja innovatiivsust, mille puhul eelistatakse:

- 1) jääk- ja heitsoojust;
- 2) jäätmetest ja jäätmeseaduses tähenduses või põlevkivitöötlemise uttegaasist toodetud soojust;
- 3) taastuvatest energiaallikatest toodetud soojust või valdavalt tõhusa koostootmise režiimis taastuvatest energiaallikatest toodetud soojust;
- (4) Konkurentsiamet töötab välja ja avalikustab ameti veebilehel soojuse piirhinna arvutamise metoodika, mida ajakohastatakse kui on toimunud olulised muudatused soojuse tootmise ja jaotamise tehnoloogiate arengus, seadusandluses või soojusettevõtjate tegevust mõjutavate riiklike eesmärkide täitmises.

§ 8². Soojuse piirhinda arvatavad kulud

(1) Soojuse piirhinda arvatavad kulud peavad olema põhjendatud, lähtuma kulutõhususest ning võimaldama soojusettevõtjal täita seaduses sätestatud ülesandeid.

(2) Põhjendatud tegevuskulude hindamisel lähtutakse järgmisest:

- 1) kulude dünaamika ajas ja selle võrdlus tarbijahinnaindeksi dünaamikaga;
- 2) kulukomponentide põhjendatuse analüüs, sealhulgas eksperdi hinnangud;
- 3) soojusettevõtja kulude ning nende põhjal arvutatud statistiliste näitajate võrdlus teiste sarnaste soojusettevõtjate kuludega.
- 4) heitmekvoodi soetuse tegelikust kulust kontserni raames.

(3) Soojuse piirhinda ei arvata järgmisi kulusid:

- 1) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;
- 2) sponsorlus, kingitused ja annetused;
- 3) põhitegevusega mitteseotud kulud, mh elektri tootmisega seonduvad kulud;
- 4) õigusaktide alusel ettevõtjale määratud trahvid ning muud rahalised kohustused, mis on tingitud ettevõtja kohustuse rikkumisest;
- 5) finantskulud;
- 6) dividendide tulumaksu kulu;
- 7) muud kulud, mis ei ole vajalikud ettevõtjale seadusega pandud kohustuste täitmiseks.

(4) Soojuse piirhinda ei tohi lülitada neid kulusi, mis on kaetud liitumistasuga ning tagastamatu abi raames saadud vahenditest.

§ 8³. Soojusettevõtja põhivara arvestamise alused

(1) Soojuse piirhinna kujundamisel ei arvestata põhivara hulka järgmist:

- 1) pikaajalised finantsinvesteeringud;
- 2) immateriaalne põhivara, välja arvatud intellektuaalne omand, mis on vajalik soojuse tootmiseks, jaotamiseks või müügiks;

- 3) liitumistasudest soetatud põhivara;
 - 4) põhivara, mida soojusettevõtja ei kasuta soojuse tootmiseks, jaotamiseks või müügil;
 - 5) tagastamatu abiga soetatud põhivara;
 - 6) põhivara üleshindlust
 - 7) põhivara, mille soetusväärtus ületab põhjendatud soojuskoormuse tagamiseks vajaliku vara maksumust;
 - 8) põhivara, mille maksumus on teostatud investeeringu ulatuses tagasi teenitud.
- (2) Soojuse piirhinda lülitatava põhjendatud tulukuse ja põhivara kulumi arvutamisel lähtutakse soojuse tootmise, jaotamise ja müügi osutamiseks vajalikust põhivarast.
- (3) Põhivara kulumi arvutamisel lähtutakse soojuse tootmise, jaotamise ja müügi osutamiseks vajaliku põhivara põhjendatud väärtusest ning kuluminormist, mis vastab selle põhivara kasulikule tehnilisele elueale.
- (4) Põhivara väärtuse arvestus on järjepidev ning jätkub ka ettevõtja vara või omandisuhte muutmisel.

§ 8⁴. Põhjendatud tulukus ja käibekapital

- (1) Käibekapitali suurus on viis protsenti viimase kolme kalendriaasta soojuse tootmise, jaotamise ja müügi käibe aritmeetilisest keskmisest. Vajaduse korral tehakse käibekapitali suuruse leidmiseks analüüs.
- (2) Põhjendatud tulukus arvutatakse, korrutades soojuse tootmiseks, jaotamiseks või müügiks vajaliku põhivara väärtuse, millele on liidetud käibekapitali suurus, kaalutud keskmise kapitali hinnaga.

8⁵. Kahekomponendilise soojuse piirhinna kujundus

- (1) Kahekomponendilise hinna kooskõlastamisel arvestab Konkurentsiamet käesoleva seaduse §-des 8¹–8⁴ sätestatud soojuse piirhinna kujunemises arvestatud põhjendatud kulude ja hinnakomponentidega.
- (2) Kahekomponendiline soojuse piirhind koosneb püsitasust ja muutuvtasust ning need arvutatakse püsikulude ja muutuvkulude alusel.
- (3) Lisaks lõikes 2 sätestatule võib kahekomponendilise soojuse piirhinna kujundamisel lähtuda kaalutud keskmise hinna arvestamise alustest.
- (4) Kolm kuud enne kahekomponendilise soojuse piirhinna rakendamist peab soojusettevõtja avaldama oma veebilehel püsi- ja muutuvtasude kujunemise põhimõtted, mida tuleb rakendada võrgupiirkonna kõikidele tarbijatele samadel tingimustel.

§ 9. Soojuse hinna kooskõlastamine

- (1) Konkurentsiametiga peab kooskõlastama müüdava soojuse piirhinna igale võrgupiirkonnale eraldi soojusettevõtja, kes:
- 1) müüb soojust tarbijale;
 - 2) müüb soojust võrguettevõtjale edasimüügiks tarbijale;
 - 3) toodab soojust elektri ja soojuse koostootmise protsessis.
- (4) Soojusettevõtja, kes on kohustatud kooskõlastama soojuse piirhinna, võib müüa soojust hinnaga, mis ei ületa kooskõlastatud piirhinda.
- (5) Konkurentsiamet teeb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piirhindade kooskõlastamise kohta otsuse 30 päeva jooksul alates nõuetekohase hinnataotluse esitamisest. Eriti keeruka või tömahuka kooskõlastamisaotluse menetlemisel võib Konkurentsiamet seda tähtaega pikendada 90 päevani, teatades tähtaja pikendamisest enne esialgse tähtaja möödumist taotluse esitajale.

(6) Konkurentsiameti nõudel peab soojuse müüja selgitama ja põhjendama piirhindade moodustamise aluseid.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud piirhinna kooskõlastamise taotluse menetlemise tähtaeg peatub, kui Konkurentsiametile ei ole esitatud tema nõutud teavet, mis on vajalik hinnataotluse kooskõlastamiseks.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud soojusettevõtja, kes taotleb piirhinna kooskõlastamist, peab lubama oma raamatupidamist kontrollida Konkurentsiametil ning andma oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi.

(9) Konkurentsiametil on õigus nõuda soojusettevõtjalt või riigiasutuselt või kohaliku omavalitsuse asutuselt lisaandmeid, kui seda on vaja piirhinna kooskõlastamise otsuse tegemiseks või esitatud andmete kontrollimiseks.

(9¹) Soojusettevõtja on kohustatud jälgima oma tegevuses ~~sõltumatuid~~ asjaolusid, mis mõjutavad soojuse hinda ~~tarbijale~~, ja esitama Konkurentsiametile uue piirhinna kooskõlastamise taotluse hiljemalt 30 päeva jooksul, arvates asjaolu ilmnemisest, mis võib vähendada soojuse hinda ~~tarbijale~~ enam kui 5 protsendi võrra.

(10) Soojusettevõtja võib taotleda Konkurentsiametilt hinnavalemi kooskõlastamist kuni kolmeks aastaks. Hinnavalemit kasutatakse soojuse piirhinna kooskõlastamiseks soojusettevõtja taotlusel tema tegevusest sõltumatute ja soojuse hinda mõjutavate tegurite ilmnemisel. Otsuse soojuse piirhinna kooskõlastamise taotluse kohta hinnavalemi alusel teeb Konkurentsiamet kümne tööpäeva jooksul, alates nõuetekohase taotluse saamisest.

~~(10¹) Konkurentsiamet võib piirhinna kooskõlastuse kehtetuks tunnistada ja kehtestada soojusettevõtjale ajutise soojuse müügi hinna olukorras, kus soojusettevõtja müüb soojust hinnaga, mis ei vasta käesoleva seaduse § 8 lõikes 3 sätestatud tingimustele, ning on jätnud täitmata Konkurentsiameti ettekirjutuse. Konkurentsiameti poolt kehtestatud hind kehtib seni, kuni soojusettevõtja kooskõlastab uue soojuse piirhinna Konkurentsiametiga.~~

(10¹) Konkurentsiamet võib kehtestada tootmisseadmega toodetavale soojusele või võrgupiirkonnale ajutise soojuse hinna, kui soojusettevõtja piirhind ei vasta käesoleva seaduse §-des 8¹–8⁵ sätestatud põhimõtetele. Konkurentsiameti kehtestatud ajutine hind kehtib, kuni Konkurentsiamet on kooskõlastanud soojusettevõtja esitatud hinnataotluse alusel uue soojuse piirhinna.“

~~(10²) Käesoleva paragrahvi lõikes 10¹ nimetatud hinna kehtestamisel võtab Konkurentsiamet aluseks soojusettevõtja kehtiva hinnastruktuuri, ettekirjutuse tegemise aastale eelnenud majandusaasta põhjendatud kulud ja põhjendatud tulukuse määra. Kui soojusettevõtjale on kooskõlastatud hinnavalem, lähtub Konkurentsiamet hinna kehtestamisel hinnavalemist. Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega soojuse hinna kehtestamise korra, lähtudes käesolevas lõikes sätestatud alustest.~~

(10²) Käesoleva paragrahvi lõikes 10¹ nimetatud ajutise hinna kehtestamisel lähtub Konkurentsiamet käesoleva seaduse §-des 8¹–8⁵ sätestatust. Kui soojusettevõtjale on kooskõlastatud kehtiv hinnavalem, lähtub Konkurentsiamet ajutise hinna kehtestamisel hinnavalemist.

(11) Konkurentsiamet ei või avaldada seoses piirhinna kooskõlastamisega saadud teavet kolmandatele isikutele, välja arvatud juhul, kui teabe avaldamine on ette nähtud seadusega või kui teabe edastamine on vajalik käesolevast seadusest tulenevate kohustuste täitmiseks.

3. peatükk VÕRGU TOIMIMINE

§ 10. Võrguga liitumine

(1) Võrguettevõtja on kohustatud võrgu tehniliste võimaluste piires ühendama võrguga kõik võrguettevõtja võrgupiirkonnas asuvad liitumistaotluse esitanud isikute (edaspidi *liituja*) tarbijapaidadised, kui sellega ei seata ohtu varasemate liitujate varustuskindlust.

(1¹) Korteriomanditeks jagatud kinnisomandi puhul on liitujaks korteriühistu. Korteriomaniik võib olla liitujaks juhul, kui on võimalik tema tarbijapaigaldise ühendamine võrguga käesoleva seaduse nõuetele vastava liitumispunkti kaudu.

(2) Liitumistaotluse rahuldamisest keeldumist peab võrguettevõtja kirjalikult põhjendama 30 päeva jooksul, alates taotluse saamisest.

(3) Liituja taotluse alusel väljastab võrguettevõtja võrguga liitumise tingimused (edaspidi *liitumistingimused*).

(4) Liitumistingimused peavad olema:

- 1) läbipaistvad ja üheselt mõistetavad;
- 2) sarnaste liitujate suhtes võrdse kohtlemise põhimõtet järgivad;
- 3) konkreetse liitumise tehnilisi ja majanduslikke tingimusi arvestavad;
- 4) võrgu arendamise ja stabiilsuse huve arvestavad;
- 5) võrgu tehnilisi võimalusi arvestavad.

(5) Liitumistingimustes määratakse kindlaks:

- 1) liitumispunkt;
- 2) mõõtesüsteemi asukoht;
- 3) võrgu teeninduspiir;
- 4) liituja ja võrguettevõtja kohustused;
- 5) liitumistasu kalkulatsioon;
- 6) liitumistingimuste kehtivusaeg;
- 7) muud eritingimused.

(6) Võrguga ühendatud tarbijapaigaldise või selle osade vahetamist või selle omaniku või valdaja vahetumist ei loeta käesoleva seaduse mõistes võrguga liitumiseks ja omanikult või valdajalt ei võeta liitumistasu, kui üheaegselt on täidetud järgmised tingimused:

- 1) liitumispunkti asukoht ei muutu;
- 2) ei taotleta tehniliste tingimuste muutmist;
- 3) on säilinud tehnilised võimalused liituja tarbijapaigaldise ühendamiseks.

§ 11. Võrguga liitumise lepingu sõlmimine

(1) Võrguga liitumiseks sõlmivad võrguettevõtja ja võrguga ühendatava tarbijapaigaldise omanik või valdaja kirjaliku liitumislepingu (edaspidi *leping*).

(2) Lepingus määratakse muu hulgas kindlaks:

- 1) liitumispunkt;
- 2) mõõtesüsteemi asukoht;
- 3) võrgu teeninduspiir;
- 4) liitumistasu suurus;
- 5) liitumise tehnilised tingimused;
- 6) lepingu täitmise tähtaeg.

(3) Konkurentsiametil on õigus kontrollida käesoleva seaduse § 9 lõikes 1 nimetatud soojusettevõtja tegevuse põhjendatust liitumistaotluse rahuldamisest keeldumisel, liitumistasu määramisel ja lepingutingimuste kehtestamisel.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud leping on soojuse ostu-müügilepingu sõlmimise aluseks.

§ 12. Liitumistasu arvutamine

(1) Võrguettevõtjal on õigus võtta võrguga liitujalt põhjendatud liitumistasu.

(2) Liitumistasu arvutamisel lähtutakse sellest, et tagada konkreetseks liitumiseks vajalik:

- 1) investeeringute katmine;
- 2) keskkonnanõuete täitmine;
- 3) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;
- 4) põhjendatud tulukus.

- (3) Liitumistasu suuruse arvutab võrguettevõtja.
- (4) Kui lepingujärgseid liitumise tehnilisi tingimusi muudetakse võrguettevõtja algatusel, tasub kulud võrguettevõtja.
- (5) Võrguettevõtja võib võtta põhjendatud tasu soojuse tarbimise tehniliste tingimuste muutmise eest, mis toimub tarbija algatusel.

§ 13. Võrguettevõtja võrgupiirkond

- (1) Võrguettevõtja peab kindlaks määrama oma võrgupiirkonna ning tagama võrkude asendiplaani ja kirjelduse kättesaadavuse kõigile huvitatud isikutele.
- (2) Võrguettevõtjal võib olla mitu võrgupiirkonda, mis koos moodustavad võrguettevõtja tegevuspiirkonna.
- (3) Eri võrguettevõtjate võrgupiirkonnad võivad kattuda.

§ 14. Võrguettevõtja kohustused

- (1) Võrguettevõtja on kohustatud tagama võrguühendust omavate tarbijate varustamise soojusega käesoleva seaduse, tegevusloa tingimuste või kohaliku omavalitsuse volikogu otsuse ja sõlmitud lepingu kohaselt.
- (2) Võrguettevõtja vastutab tema omandis või valduses oleva võrgu toimimise ja korrasoleku eest.
- (3) Võrguettevõtja on kohustatud arendama võrku selliselt, et oleks tagatud võrguettevõtja võrgupiirkonnas olevate tarbijapaidaliste võrku ühendamise.
- (4) Võrguettevõtja peab korraldama võrgust tarbitava soojuse koguste mõõtmise ja pidama sellekohast arvestust, kui ei ole kokku lepitud teisiti.
- (5) Võrguettevõtja on kohustatud andma kõigile teistele tema tegevuspiirkonna võrguettevõtjatele [ja kohalikule omavalitsusele](#) vajalikku informatsiooni, et tagada soojuse jaotamine ja müük viisil, mis on kooskõlas võrgu kindla ja tõhusa kasutamisega.
- (5¹) [Võrguettevõtja peab võtma vastu tasuta võrku antava jääksoojuse, võimaldades selleks oma võrgule juurdepääsu.](#)
- (6) Võrguettevõtja võib oma tegevuse lõpetada ainult juhul, kui ta on andnud käesolevast paragrahvist tulenevad kohustused üle teisele ettevõtjale [või kohalikule omavalitsusele](#).
- (7) Võrguettevõtja peab vähemalt 12 kuud enne oma tegevuse lõpetamist [Konkurentsiametit kohaliku omavalitsuse üksust](#) kirjalikult informeerima lõpetamisajast ja -kavast ning esitama piisava ülevaate abinõudest, mis tagavad käesolevas paragrahvis esitatud nõuete täitmise.

§ 14¹. Soojuse ostu korraldus

- (1) Soojuse tootja teeb soojuse tootmiseks investeeringuid ja võrguettevõtja sõlmib vastavalt vajadusele investeeringukindluse tagamiseks lepinguid tähtajaga kuni 12 aastat alates tootmiseseadmega tootmise alustamisest, arvestades käesoleva seaduse § 1 lõikes 2 sätestatud põhimõtteid. Võimaluse korral eelistatakse valdavalt taastuvatest energiaallikatest toodetud soojust või valdavalt tõhusa koostootmise režiimis taastuvatest energiaallikatest, jäätmetest jäätmeseaduse tähenduses, turbast või põlevkivitöötlemise uttegaasist toodetud soojust ning parimat olemasolevat keskkonnasäästlikku tehnoloogiat.
- (2) Kui tekib vajadus uute tootmisvõimsuste järele võrgupiirkonnale, mille müügimaht on vähemalt 10 000 MWh või tootmisvõimsuse vajadus vähemalt 5 MW ja/või lepingute sõlmimiseks on kirjalikult soovi avaldanud mitu ettevõtjat, korraldab võrguettevõtja lepingu sõlmimiseks konkursi.
- (3) Kui võrguettevõtja ja soojuse tootja on sama juriidiline isik, kohaldatakse võrguettevõtja poolt soojuse tootmisesse tehtud investeeringule lepingu suhtes kohaldatavaid sätteid.

- (4) Võrguettevõtja kohustub Konkurentsiametiga eelnevalt kooskõlastama soojuse ostmise lepingute sõlmimise või uutesse tootmisvõimsustesse investeringute tegemise ja konkursi korraldamise tingimused, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud tingimusi.
- (5) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega konkursi korraldamise korra ning pakumiste hindamise meetodika, et hinnata käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud lepingute sõlmimise ja investeringute tegemise vastavust seaduses sätestatud tingimustele.
- (6) Konkurentsiamet menetleb käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kooskõlastuse andmist analoogselt käesoleva seaduse § 9 lõikes 5 sätestatud korrale. Konkurentsiamet jätab kooskõlastuse andmata, kui käesoleva seaduse § 1 lõikes sätestatud põhimõtted, käesolevas paragrahvis sätestatud tingimused või muud käesolevast seadusest tulenevad nõuded ei ole täidetud.
- (7) Kui Konkurentsiametil on põhjendatud kahtlus, et soojuse tootmine võrgupiirkonnas on majanduslikult ebaefektiivne või enne käesoleva paragrahvi jõustumist sõlmitud lepingu alusel ei ole tagatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimuste täitmine, on Konkurentsiametil õigus teha võrguettevõtjale ettekirjutus konkursi korraldamiseks lähtuvalt käesolevas paragrahvis sätestatud põhimõtetest.
- (8) Enne 2010. aasta 1. novembril soojuse tootja ja võrguettevõtja poolt sõlmitud soojuse ostmise lepingud loetakse kehtivaks kuni nende lõppemise tähtajani, kuid mitte kauem kui 12 aastat alates tootmisest seadmega soojuse tootmise alustamisest, tingimusel et soojust toodetakse lähtuvalt käesoleva seaduse § 1 lõikes 2 ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud põhimõtetest. Nimetatud tähtaja möödumisel võib võrguettevõtja korraldada vabanenud võimsustele konkursi käesolevas paragrahvis sätestatud korras.
- (9) Võrguettevõtja esitab loetelu kehtivatest lepingutest, mis on tema ja soojuse tootja vahel sõlmitud enne 2010. aasta 1. novembril Konkurentsiametile hiljemalt 2010. aasta 31. detsembril.
- (10) Käesolevas paragrahvis sätestatu ei vabasta soojusettevõtjat kohustusest kooskõlastada Konkurentsiametiga soojuse piirhind käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud korras sätestatud korras.
- (11) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata võrguettevõtjale, kes jaotab soojust tõhusas kaugküttes ja -jahutuses energiamajanduse korralduse seaduse tähenduses.

§ 15. Mõõtmine ja mõõtesüsteemide paigaldamine

- (1) Võrguettevõtja peab tagama kõigi tema võrku sisenevate ja võrgust väljuvate soojusekoguste kindlaksmääramise, mõõteandmete kogumise ja töötlemise.
- (2) Võrguettevõtja paigaldab oma valduses olevas võrgus projektikohase soojusmõõtesüsteemi koos vajalike abivahenditega omal kulul, kui lepingus ei ole sätestatud teisiti.
- (3) Kui olemasolev tarbija soojusmõõtesüsteem ei vasta kehtivatele tehnilistele nõuetele, asendab võrguettevõtja selle omal kulul, kui lepingus ei ole sätestatud teisiti.
- (4) Kui tarbija soovib tarbijapaigaldise võimsust muuta, vahetab või seadistab võrguettevõtja soojusmõõtesüsteemi ja tarbimisvõimsust piiravad seadmed ning tarbija katab ümberseadistamisega seotud kulud.

§ 16. Ebaseaduslik kasutamine

- (1) Soojuse ebaseaduslik kasutamine on:
- 1) tarbimine tegelikult tarbitud kogust varjates või vähendades arvestusseadmete rikkumise, näidu moonutamise, mõõtesüsteemi või selle osade või sulgearmatuuri rikkumise teel;
 - 2) mõõtmata tarbimine võrguühenduselt võrguettevõtja loata;
 - 3) tarbimine ilma kehtiva kirjaliku ostu-müügilepinguta.
- (2) Ebaseaduslikult kasutatud soojuse eest võib võrguettevõtja nõuda tasu ebaseaduslikult kasutatud soojuse koguse kuni kolmekordse maksumuse ulatuses.

(3) Ebaseaduslikult kasutatud soojuse koguse ja selle maksumuse määramise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister.

§ 17. Soojusvarustuse katkestamine ja taastamine

(1) Võrguettevõtjal on õigus katkestada võrguühendus tarbijale või teisele soojusettevõtjale ette teatamata, kui on ohustatud inimeste elu, tervis, vara või keskkond.

(2) Võrguettevõtjal on õigus katkestada võrguühendus soojuse ebaseadusliku kasutamise tuvastamise hetkest viivitamata.

(3) Võrguettevõtjal on õigus katkestada soojusvarustus, teatades sellest vähemalt seitse päeva ette, kui:

1) tarbija on ületanud liitumistingimustega temale antud õigusi või ei ole täitnud nende tingimustega endale võetud kohustusi;

2) on takistatud võrguettevõtja ligipääs tarbija või teise soojusettevõtja omandis või valduses oleval territooriumil asuvatele mõõtesüsteemidele nende kontrollimiseks või asendamiseks või muude võrgutööde tegemiseks;

3) tarbija või soojusettevõtja võlgneb soojuse eest.

(4) Enne soojusvarustuse katkestamist käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhtudel on võrguettevõtja kohustatud andma tarbijale või teisele soojusettevõtjale mõistliku tähtaja puuduse kõrvaldamiseks ning teda kirjalikult hoiatama, et puuduse kõrvaldamata jätmise korral katkestatakse võrguühendus. Teatises peavad sisalduma:

1) soojusvarustuse katkestamise põhjus;

2) puuduse kõrvaldamise tähtaeg.

(4¹) Kui tarbija on jätnud võrguettevõtjaga sõlmitud lepingus ettenähtud tasu maksmata, võib eluruumi kütmiseks vajaliku soojusvarustuse ajavahemikus 1. oktoobrist kuni 30. aprillini katkestada üksnes pärast seda, kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud teatise saamisest on möödunud 90 päeva ja tarbija ei ole soojusvarustuse katkestamise aluseks olnud asjaolu selle aja jooksul kõrvaldanud.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 loetletud põhjustel katkestatud võrguühendus ning soojusvarustus taastatakse tingimusel, et leping ei ole lõpetatud, pärast seda, kui katkestamise põhjus on kõrvaldatud ja tarbija või teine soojusettevõtja on tasunud põhjendatud katkestamis- ja taasühendamiskulud.

4. peatükk TEGUTSEMINE TEGEVUSLOA ALUSEL

§ 18. Loakohustus

(1) Tegevusluba peab olema järgmistel tegevusaladel tegutsemiseks:

1) soojuse tootmine;

2) soojuse jaotamine;

3) soojuse müük.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud loakohustus puudub:

1) soojuse tootmisel, kui tootmise prognoositav maht aastas ei ületa 50 000 MWh ettevõtja kohta või ettevõtja ei tooda soojust elektri ja soojuse koostootmise protsessis;

2) soojuse jaotamisel, kui jaotamise prognoositav maht aastas ei ületa 50 000 MWh ettevõtja kohta;

3) soojuse müügil, kui müügi prognoositav maht aastas ei ületa 50 000 MWh ettevõtja kohta;

4) soojuse müügil, kui soojusettevõtja kuulub kontserni ja kontserni summaarne soojuse müük Eestis isikutele, kes ei kuulu kontserni, ei ületa 50 000 MWh aastas;

5) soojuse müügil, kui soojusettevõtja ei tooda soojust elektri ja soojuse koostootmise protsessis;

6) kui isik müüb soojust ainult oma liikmetele, rentnikele või üürnikele ning selline müük ei

ole tema põhitegevus ja toimub ühe kinnistu või vallasasjaks oleva ehitise ja selle teenindamiseks vajaliku maa piires.

§ 19. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa taotluse lahendab Konkurentsiamet.

(2) Tegevusloa taotluses märgitakse lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud andmetele taotletav tegevuspiirkond ning esitatakse selles asuvate võrkude asendiplaan ja kirjeldus.

§ 20. Tegevusloa kontrolliese

Ettevõtjale antakse tegevusluba, kui ta vastab järgmistele nõuetele:

- 1) ta on äriregistrisse kantud või asutamisel olev aktsiaselts või osaühing, kellel on tehnilised võimalused ja vajaliku oskusega personal tegutsemiseks taotluses märgitud tegevusalal;
- 2) aastas üle 50 000 MWh soojust müüva soojusettevõtja aktsia- või osakapital on vähemalt 31 950 eurot.

§ 23. Tegevusloa kõrvaltingimused

Tegevusloale võib lisada järgmisi kõrvaltingimusi:

- 1) arenduskohustus käesoleva seaduse § 14 lõike 3 kohaselt;
- 2) muud tingimused, kui need on vajalikud varustuskindluse või käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmise või eesmärkide saavutamise tagamiseks või konkreetse tegevuse eripära arvestamiseks.

5. peatükk JÄRELEVALVE

§ 28. Riiklik järelevalve

Riiklikku järelevalvet käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle teostab Konkurentsiamet.

§ 29. Riikliku järelevalve erimeetmed

Konkurentsiamet võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korra- ja järelevalveseaduse §-des 30, 31, 32, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korra- ja järelevalveseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 29¹. Riikliku järelevalve erisused

- (1) Korra- ja järelevalveseaduse §-s 50 sätestatud meetet võib kohaldada üksnes sisenemisel kontrollitava ettevõtja esindaja juuresolekul soojusettevõtja territooriumile, ruumidesse ja rajatistesse.
- (2) Kui ettekirjutus jäetakse korduvalt täitmata, on Konkurentsiametil õigus teha otsus, milles märgitakse ettekirjutuse korduv täitmata jätmine ning mis on ettevõtja tegevusloa kehtetuks tunnistamise aluseks.

§ 29². Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib Konkurentsiamet rakendada enne käesoleva seaduse §-s 30 sätestatud tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse tegemist asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras sunnivahendit. Sunniraha ülemmäär on ~~4300~~ 32 000 eurot.

§ 32. Vaidluste lahendamine

(1) Käesoleva seaduse §-st 5 tulenevate vaidluste korral on Konkurentsiamet kohustatud soojusettevõtja või valla- või linnavalitsuse vastavasisulise taotluse alusel esitama asjas oma põhjendatud arvamuse.

- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud arvamus esitatakse kirjalikult 30 päeva jooksul. Asja erilise keerukuse korral võib Konkurentsiamet arvamuse andmise tähtaega pikendada kuni 90 päevani, teavitades sellest taotluse esitajat kirjalikult.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtaeg peatub ajaks, mil Konkurentsiametile ei ole esitatud tema nõutud teavet, mis on vajalik põhjendatud arvamuse esitamiseks.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse lahendamisel võib Konkurentsiamet teha valla- või linnavalitsusele ettepaneku muuta käesoleva seaduse § 5 lõikes 6 sätestatud otsust.

6. peatükk VASTUTUS

§ 35. Soojuse müük kooskõlastamata piirhinnaga või piirhinda ületava hinnaga

(1) Soojuse müügi eest kooskõlastamata piirhinnaga või hinda ületava hinnaga - karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 36. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse § -s 35 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Konkurentsiamet.

-